

Dosarul nr. 3ra-84/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: C. Guzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, M. Guzun, Gr. Dașchevici)

ÎN C H E I E R E

29 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea Comercială „Tevas Grup” Societatea cu Răspundere Limitată în proces de insolabilitate, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Tevas Grup” Societatea cu Răspundere Limitată în proces de insolabilitate împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Serviciului Fiscal de Stat, s-a casat integral hotărârea din 25 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 14 august 2017, SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolabilitate a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolabilitate a indicat că conform deciziei nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017, emisă de Serviciul Fiscal de Stat, SC „Tevas Grup” SRL a fost sancționată în baza metodelor indirecte. Cu decizia menționată SC „Tevas Grup” SRL a făcut cunoștință la data de 20 aprilie 2017. La data de 19 mai 2017, SC „Tevas Grup” SRL a depus contestație la decizia nr. 96/5/C din 19 aprilie 2014 emisă de Serviciul Fiscal de Stat, totodată solicitând efectuarea controlului repetat în baza documentelor prezentate.

Reclamanta a menționat că la data de 14 iulie 2017, conform controlului efectuat în baza documentelor prezentate de către administratorul insolabilității, Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 120/734, prin care a fost decis următoarele: „A micșora obligațiunile calculate anterior conform deciziei asupra cazului de încălcare a

legislației nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017 după cum urmează: -4 101751 lei, plăți de bază, cap. 111210 „impozit pe venit obținut din activitatea de întreprinzător; 452273 de lei, plăți de bază, cap. 114110 ”taxa pe valoare adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova”, -1447672 de lei, majorare de întârziere, cap 111210, ”impozit pe venit obținut din activitatea de întreprinzător - 279641 de lei, majorare de întârziere, cap. 114110 „taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova -1436694 de lei, plăți de bază, cap. 143321 „amenzi aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat încasate în bugetul de Stat”; A încasa la buget sumele impozitelor și taxelor, calculate în rezultatul controlului repetat: - 1054 de lei, impozit pe venit reținut la sursa de plată pentru perioada L/09/2013, la contul IBAN nr. MD98TRGAAA11122001200000 beneficiar Ministerul Finanțelor-Trezoreria de Stat; - 3451426 de lei, impozit pe venit provenit din activitatea de întreprinzător pentru perioada fiscală 2013 la contul IBAN nr. MD46TRGAAA11121001200000, beneficiar Ministerul Finanțelor - Trezoreria de Stat; - 526977 de lei, taxa pe valoare adăugată pentru perioadele L/07/2013-L/04/2015, L/11/2015-L/02/2016 la contul IBAN nr. MD91TRGAAA11411001200000, beneficiar Ministerul Finanțelor - Trezoreria de Stat; A micșora pierderile fiscale cu: - 7071480 de lei pentru perioada anului 2013, care vor constitui zero lei; - 3066601 de lei pentru perioada anului 2014, care vor constitui 872231 de lei; - 705492 de lei pentru perioada anului 2015, care vor constitui 1035796 de lei;- 138617 de lei pentru perioada anului 2016, care vor constitui 1982794 de lei; A micșora TVA destinată trecerii în cont pentru perioada ulterioară cu: - 53332 de lei care la situația din 01 martie 2017, va constitui 18938 de lei; A încasa la buget majorare de întârziere calculată în rezultatul controlului, conform prevederilor art. 228 alin. (2) al Codului Fiscal, 478 de lei, pentru neachitarea impozitului pe venit reținut la sursa de plată pentru perioada L/09/2013, la contul IBAN nr. MD98TRGAAA11122001200000, beneficiar Ministerul Finanțelor Trezoreria de Stat (anexa nr. 1); 1436577 de lei, pentru neachitarea impozitului provenit din activitatea de întreprinzător pentru perioada fiscală 2013 la contul IBAN nr. MD46TRGAAA11121001200000, beneficiar Ministerul Finanțelor Trezoreria de Stat (anexa nr. 1); 231692 de lei, pentru neachitarea taxei pe valoarea adăugată pentru perioadele L/07/2013- L/02/2015 la contul IBAN nr. MD91TRGAAA11411001 200000, Ministerul Finanțelor Trezoreria de Stat (anexa nr. 1); A încasa la buget majorare de întârziere calculată în rezultatul controlului conform prevederilor art. 30 din Legea Republicii Moldova ”Cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală” nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002: - 2 lei, pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru perioada T/3/2014 la contul IBAN nr. MD74TRGAAC12210001200000, beneficiar Ministerul Finanțelor Trezoreria de Stat (anexa nr.1); A aplica pentru încălcările legislației amendă: 1035428 de lei, pentru diminuarea impozitului pe venit provenit din activitatea de întreprinzător pentru perioada 2013 (3451426 lei x 30 %) prin prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat a declarației cu privire la impozitul pe venit cu informații sau date neveridice, conform prevederilor art. 261 alin. (4) din Codul fiscal; -169570 de lei, pentru diminuarea taxei pe valoarea adăugată pentru perioadele L/07/2013, L/09/2013, L/10/2013, L/07/2014,

L/08/2014, L/09/2014, L/10/2014, L/11/2014, L/12/2014, L/01/2015, L/02/2015, L/03/2015, L/11/2015, L/12/2015, L/01/2016, L/02/2016 (565232 x 30 %), prin prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat a declarațiilor privind TVA cu informații sau date neveridice, conform prevederilor art. 261 alin. (4) din Codul fiscal; 1054 de lei, pentru eschivarea de la calcul și de la plata impozitului pe venit reținut la sursa de plată pentru perioada L/09/2013 (1054 lei x100 %), conform prevederilor art. 261 alin. (5) din Codul Fiscal; 7000 de lei, pentru prezentarea cu informație neautentică a declarației cu privire la impozitul pe venit (Forma VEN12) pentru perioada 2013; Declarațiilor privind TVA (Forma TVA12) pentru perioadele L/07/2013- L/03/2015, L/11/2015- L/02/2016 conform prevederilor art. 260 alin. (3) din Codul Fiscal; 1000 de lei pentru neprezentarea dării de seamă privind suma veniturului achitat și impozitului pe venit reținut din acesta (Forma IRV09) pentru perioada L/09/2013, conform prevederilor art. 260 alin. (1) din Codul fiscal; 5000 de lei, împiedicarea controlului fiscal prin neprezentarea de explicații, date, informații, documente de evidență, dări de seamă fiscale și alte documente necesare organului fiscal pentru efectuarea controlului fiscal, conform prevederilor art. 253 alin. (1) din Codul fiscal; 50000 de lei, neasigurarea integrității documentelor evidenței contabile pentru perioadele 01 ianuarie 2013- 28 februarie 2017, conform prevederilor art. 257 alin. (5) din Codul fiscal; 3424372 de lei amendă în mărimea veniturului brut din realizarea obținută în rezultatul activității nelicențiate conform prevederilor art. 10 alin. (4) din Legea nr. 845-XII din 03 ianuarie 1992 ”Cu privire la antreprenariat și întreprinderi”. Amenzile aplicate urmează a fi transferate la contul IBAN nr. MD28TRGAAA14332101200000, beneficiar Ministerul Finanțelor - Trezoreria de Stat; -18 lei, conform prevederilor art. 29 din Legea nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru diminuarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Amenda aplicată urmează de achitat la contul IBAN nr. MD23TRGAAC14332201200000, a Ministerului Finanțelor, Trezoreria de Stat; A aplica avertizare conform prevederilor art. 235 alin.(11) din Codul fiscal, pentru comiterea încălcării fiscale nesemnificative: prevăzute de art. 260 alin. (3) din Codul fiscal, prin: prezentarea cu informație neautentică a declarației privind TVA (forma TL13) pentru perioada L/04/2015 prevăzute de art. 261 alin. (4) din Codul fiscal, prin diminuarea taxei pe valoarea adăugată cu 171 de lei pentru perioada L/04/2015; Se obligă contribuabilul să indice numărul și data deciziei asupra cazului de încălcare a legislației în ordinele de plată a sumelor impozitelor, taxelor și plăților calculate suplimentar în rezultatul controlului.

Reclamanta SC „Tevás Grup” SRL consideră că deciziile menționate sunt neîntemeiate și emise contrar prevederilor legislației în vigoare, cu aplicarea eronată a Legii. În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile pe prevederile art. art. 267, 268, 269 Cod fiscal, art. art. 14, 16, 24 din Legea contenciosului administrativ.

Reclamanta a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017 și deciziei nr. 120/734 din 14 iulie 2017.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SC „Tevás Grup” SRL, s-a dispus anularea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Tevás Grup” SRL cu nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017, emisă de Serviciul Fiscal de Stat și a deciziei

asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Tevas Grup” SRL cu nr. 120/734 din 14 iulie 2017, emisă de Serviciul Fiscal de Stat, ca fiind ilegale (f.d.177).

La 29 noiembrie 2019 Serviciul Fiscal de Stat a depus apel împotriva hotărârii din 25 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 07 februarie 2020 a depus motivarea apelului.

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, s-a casat integral hotărârea din 25 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolvență împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017 și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 120/734 din 14 iulie 2017.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că la data de 19 aprilie 2017 Serviciul Fiscal de Stat, examinând materialele controlului reflectate în actul de control nr. 5-681700, prelungit pe formularul 3-558155 din 13 aprilie 2017, întocmit în rezultatul controlului fiscal total efectuat prin metode și surse indirecte, a emis decizia nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Tevas Grup” SRL. Decizia nominalizată a fost adusă la cunoștința reclamantei la data de 20 aprilie 2017, fapt confirmat prin semnătura reprezentantului SC „Tevas Grup” SRL. La data de 22 mai 2017 contribuabilul SC „Tevas Grup” SRL, în persoana administratorului insolvenței a contestat decizia nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017, solicitând anularea acesteia și dispunerea efectuării controlului la SC „Tevas Grup” SRL.

Instanța de apel a reiterat că în urma examinării contestației depuse de SC „Tevas Grup” SRL, Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 56 din 08 iunie 2017, conform căreia a considerat parțial întemeiată contestația depusă de contribuabil și a decis modificarea deciziei nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017, după cum urmează: Cap. IV se completează cu liniuța a 5-ea, cu următorul conținut: ”-13487 de lei, conform prevederilor art. 261 alin. (6) din Codul fiscal pentru neplata în termenele stabilite a impozitului pe venit în rate pentru A/2014 și A/2015”. În rest, decizia nr. 96/5/C din 19 aprilie 2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Tevas Grup” SRL a rămas nemodificată și obligatorie pentru executare. La data de 16 iunie 2017 Serviciul Fiscal de Stat, în legătură cu intentarea procedurii de insolvență și cererea administratorului insolvenței privind recalcularea obligației fiscale în baza documentelor anexate, a efectuat un control fiscal la fața locului prin metoda verificării totale, în baza actului de control fiscal nr.3-562566 prelungit pe formularele 3-562567, nr. 3-562568, nr. 3-562569, nr. 3-562570, nr. 3-562571, nr. 5-581497 din 16 iunie 2017. În urma examinării actului de control nominalizat Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 120/734 din 14 iulie 2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Tevas Grup” SRL (f.d. 15-23).

Instanța de apel a menționat că din materialele cauzei rezultă că în speță, obiectul controlului judecătoresc constituie actele administrative - decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 96/5/c din 19 aprilie 2017 „asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Tevas Grup” SRL și decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 120/734 din 14 iulie 2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SC „Tevas Grup” SRL.

De asemenea, instanța de apel a relevat că prima instanța judecând cauza a considerat că actele administrative individuale defavorabile urmează a fi anulate, întrucât, în partea ce se referă la aplicarea amenzii contribuabilului, Serviciul Fiscal de Stat greșit a invocat că temei de aplicare a amenzii faptul că în perioada 01 iunie 2013 - 31 martie 2016 SC „Tevas Grup” SRL a produs și a livrat energie electrică în adresa ÎCS „Red Union Fenosa”, fără a dispune de licență pentru acest gen de activitate, fiind încălcate prevederile art. 7, art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și art. 8 alin. (1) pct. 40 al Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de antreprenor, ori în opinia instanței de fond, prin prisma hotărârii Consiliului de Administrare al Agenției pentru Reglementare în Energetică nr. 519 din 30 mai 2013, SC „Tevas Grup” SRL nu era obligată să obțină licență pentru producerea energiei electrice, întrucât capacitatea de producere a energiei SC „Tevas Grup” SRL este de 320 KW, iar în astfel de circumstanțe prima instanță a ajuns la concluzia că contribuabilului neîntemeiat i-a fost calculată suma venitului brut din furnizarea energiei electrice pentru perioada de activitate 01 iunie 2013 – 31 martie 2016, în sumă de 3424372 de lei.

Instanța de apel a apreciat ca fiind greșite concluziile instanței de fond în acest sens, ori conform art. 10 alin. (1) lit. a), f) din Legea cu privire la energia electrică, în sectorul electroenergetic se desfășoară și se reglementează următoarele activități: producerea energiei electrice și furnizarea energiei electrice. Totodată, art. 12 alin. (1) din Legea nominalizată prevede că activitățile specificate la art. 10 alin. (1) sunt activități reglementate și se desfășoară doar în baza licențelor eliberate de Agenție în conformitate cu legea.

Instanța de apel a considerat că sunt greșite concluziile instanței de fond, precum că prin prisma art. 12 alin. (3) din Legea cu privire la energia electrică, reclamanta a fost îndreptățită să desfășoare această activitate fără licență. Or, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că în privința reclamantei au fost aplicate sancțiuni fiscale anume pentru furnizarea energiei electrice fără licență și nu pentru producerea energiei electrice. Iar, în astfel de circumstanțe prevederile art. 12 alin. (3) din Legea citată, sunt inaplicabile, întrucât urmează a fi reținute prevederile art. 12 alin. (7) din Legea cu privire la energia electrică, conform căruia furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul central de energie electrică își desfășoară activitatea de furnizare a energiei electrice în baza licenței pentru furnizarea energiei electrice, în condiții specifice și la prețuri reglementate și aprobate de Agenție.

Instanța de apel a concluzionat că apelantul Serviciul Fiscal de Stat a emis actele administrative contestate cu respectarea legislației în vigoare, iar ca urmare nu sunt întrunite temeiuri pentru anularea acestora.

Instanța de apel a relatat că nu poate fi reținut argumentul instanței de fond, precum că la examinarea prezentei spețe urmează a fi reținută Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 30 ianuarie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 10 pct. 4 din Legea cu privire la antreprenoriat, ori, Hotărârea Curții Constituționale, la care face trimitere instanța de fond, a fost emisă la data de 30 ianuarie 2018, în timp ce obiectul controlului judecătoresc în prezenta speță constituie actele administrative individuale, emise la data de 19 aprilie 2017 și 14 iulie 2017.

Instanța de apel a relatat că dispozițiile Hotărârii Curții Constituționale nu sunt aplicabile la caz, deoarece în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (7) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 15 octombrie 2020 SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolabilitate, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco, a contestat-o cu recurs prin intermediul oficiului poștal, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Ulterior, la data de 19 ianuarie 2021 SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolabilitate, reprezentat de avocatul Svetlana Chirilenco, a depus motivarea recursului, prin care a solicitat repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolabilitate, a menționat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, ceea ce a dus nemijlocit la emiterea deciziei care vine în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul, că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, fiind apreciate eronat probele.

Recurenta a indicat că a fost în imposibilitate de a recepționa decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din motivul că din data de 23 noiembrie 2020 până la 07 decembrie 2020, s-a aflat în autoizolare la domiciliu pe parcursul a 14 zile din momentul infectării colegilor săi cu Covid-19. Astfel, a susținut că din motive independente de voința sa, a fost în imposibilitate de a respecta termenul de depunere a cererii de recurs până la data de 23 decembrie 2020 și solicită instanței de recurs admiterea cererii de repunere în termen a cererii de recurs.

La 27 noiembrie 2020 și 20 ianuarie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Centru, copia recursului depus de SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolabilitate împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 243, vol. I, 8 vol. II).

Intimatul, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la cererea de recurs depusă de SC „Tevas Grup” SRL în proces de insolabilitate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Examinând temeiurile recursului depus de SRL „Tevaz Grup” în proces de insolvență, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitatea cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității cererii de recurs constă în verificarea faptului, dacă recursul se încadrează în cele prevăzute la art.246 alin. (2) și 194 alin.(2) ale Codului administrativ.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Conform art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2);.

Potrivit art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform art. 63 alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259–266 din Codul civil.

În conformitate cu art. 260 din Codul civil, termenul se instituie prin indicare a unei date calendaristice, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și sigur că se va produce.

Conform art. 261 alin. (1) și (2) din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Conform art. 264 alin. (3) din Codul civil, dacă s-a stabilit că un anumit termen durează până la o anumită zi, se prezumă că termenul include și ziua respectivă.

Conform art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Articolul 96 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Conform art.45 alin.(3) Codul administrativ, persoanele juridice acționează prin reprezentanții lor.

Pe parcursul examinării cauzei SRL „Tevas Grup” în proces de insolabilitate a fost reprezentată de către avocatul Svetlana Chirilenco, care este o persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apere în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților, prin intermediul poștei electronice la 24 noiembrie 2020 (f.d.239, Vol.I).

Mai mult, tot la 24 noiembrie 2020 decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web a instanței de apel.

Avocatul Svetlana Chirilenco a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău la 19 ianuarie 2021 peste termenul legal prevăzut de lege (f.d.1-5, Vol.II).

SRL „Tevas Grup” în proces de insolabilitate, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco în motivarea cererii de recurs a solicitat repunerea în termenul de prezentare a motivării recursului, invocând că nu a recepționat copia deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău, deoarece din data de 23 noiembrie 2020 până la 07 decembrie 2020, s-a aflat în autoizolare la domiciliu pe parcursul a 14 zile, iar oficiul care se află pe adresa juridică a Cabinetului Avocatului „Svetlana Chirilenco” a fost închis, întrucât în cadrul acestuia, doi dintre colegii săi au fost infectați cu Covid-19. Astfel, din motive independente de voința sa, a fost în imposibilitate de a respecta termenul de prezentare a motivării recursului până la data de 23 decembrie 2020.

Conform art. 244 alin.(2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Conform art. 237 alin.(1) Cod administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Iar, conform art. 65 alin.(1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform actelor și lucrărilor cauzei, decizia contestată din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată reprezentantului SRL „Tevás Grup” în proces de insolabilitate avocatului Svetlana Chirilenco, dar și administratorului autorizat al societății Anton Jerebțov, la 24 noiembrie 2020, ora 13:30, prin intermediul poștei electronice, la adresele de e-mail a acestora indicate în cererea de chemare în judecată și mandatul avocațial ceornea27@mail.ru și respectiv jerebtsoff@yahoo.com (f.d. 239, Vol. I).

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, luând în considerare lipsa acestor mențiuni, extrasul atașat la materialele cauzei de către reprezentantul instanței de apel demonstrează incontestabil că decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost transmisă spre cunoștință reprezentanților recurentei SRL „Tevás Grup” în proces de insolabilitate avocatului Svetlana Chirilenco și administratorului autorizat Anton Jerebțov și se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

Din aceste raționamente, instanța de recurs notează că argumentul reprezentantului recurenteii că a omis termenul de prezentare a motivării recursului din motive independente de voința sa, deoarece a fost în imposibilitate să recepționeze copia deciziei motivate a instanței de apel la sediul oficiului său, întrucât acesta era închis, iar ea se afla în autoizolare nu are nicio acoperire legală.

Or, la caz, în condițiile în care instanța de apel a notificat decizia contestată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, deplasarea avocatei Svetlana Chirilenco la sediul oficiului său pentru recepționarea corespondenței era neesențială.

Mai mult, faptul că instanța de apel nu a notificat recurenteii decizia motivată, prin aviz de recepție corespunde scopului unei bune – administrări a justiției, și anume, prin transmiterea unui mesaj electronic a fost urmărit interesul public al economiei de resurse financiare și eficienței (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 26 aprilie 2018, parag. 63 sau nr. 7 din 19 martie 2019, parag. 39).

Astfel, la caz, termenul de prezentare a motivării recursului a început să curgă la 25 noiembrie 2020 și a expirat la 24 decembrie 2020.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele anexate la dosar, instanța de recurs subliniază că, instanța de apel a expediat în mod efectiv decizia din 07 octombrie 2020, iar lipsa unor acțiuni concrete de a ataca hotărârile judecătorești demonstrează că avocatul Svetlana Chirilenco, în calitate de reprezentant al SRL „Tevás Grup” în proces de insolvență nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-i proteja drepturile (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

Instanța de judecată consideră că, nerespectarea termenului de prezentare a motivării recursului a fost cauzat în întregime de comportamentul recurenteii și al reprezentanților acesteia.

Or, în motivarea recursului, avocata Svetlana Chirilenco a menționat că și-a întemeiat argumentele recursului din decizia motivată a instanței de apel, de care a luat cunoștință pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

În acest context, instanța de recurs relevă că în condițiile în care reprezentantului SRL „Tevás Grup” în proces de insolvență, instanța de apel i-a notificat la 24 noiembrie 2020 decizia motivată, dată la care aceasta a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, avocata Svetlana Chirilenco a avut posibilitatea de a prezenta motivarea recursului în termenul legal prevăzut de art. 245 alin.(2) Cod administrativ, aflându-se în autoizolare, prin intermediul poștei electronice, activând de la distanță.

Mai mult, Completul reține că reprezentantul al SRL „Tevás Grup” în proces de insolvență avocatul Svetlana Chirilenco, nu a anexat la cererea de repunere în termen certificatul medical, prin care s-ar confirma faptul că aceasta, în perioada de la data de 23 noiembrie 2020 – 19 ianuarie 2021, ar fi fost bolnavă.

În afară de aceasta, Completul relevă că termenul de depunere a motivării recursului de către SRL „Tevás Grup” în proces de insolvență împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a expirat la data de 28 decembrie

2020, însă recurența a depus motivarea recursului numai la data de 19 ianuarie 2021, mult prea târziu.

Or, conform art. 33 Cod administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Situații similare au fost deja examinate în hotărârile Popov versus Moldova (nr.2), (06 decembrie 2005, parag. 53), Melnic versus Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41) sau Dacia SRL versus Moldova (18 martie 2008, parag. 77), în care s-a constatat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Din aceste motive recursul depus de către SRL „Tevaz Grup” în proces de insolvență, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi declarat inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, SRL „Tevaz Grup” în proces de insolvență, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Iar, conform art.47 alin.(3) Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 CEDO.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încălcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea privind repunerea în termenul de prezentare a motivării recursului și de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Tevás Grup” în proces de insolabilitate, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco.

Conform art. 193, 230, 233 alin. (1) și (2), 244, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. e) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de prezentare a motivării recursului.

Recursul depus de Societatea Comercială „Tevás Grup” Societatea cu Răspundere Limitată în proces de insolabilitate, reprezentată de avocatul Svetlana Chirilenco se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan